

Finansieringspolitik for Brønderslev-Dronninglund Kommune

1. Baggrund

I økonomaftalen for 1999-2000 mellem regeringen og KL blev der henstillet til kommunerne at få udarbejdet en finansiel strategi.

Brønderslev Kommune vedtog den 10. marts 2004 en finansieringspolitik, som har dannet rammen om forvaltningen af kommunens aktiver og passiver.

Dronninglund Kommune har ikke haft en tilsvarende politik, men har i stedet behandlet de tilsvarende opgaver i Økonomiudvalget.

Der lægges hermed op til, at der udarbejdes en finansieringspolitik for Brønderslev-Dronninglund Kommune, som samlet fastlægger rammerne for forvaltningen af kommunens aktiver og passiver.

2. Formål

Den finansielle styring tjener flere formål:

- Kommunen skal på ethvert tidspunkt være i stand til at overholde sine betalingsforpligtelser.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriets kassekreditregel skal overholdes.
- Betalingsstrømmene håndteres på en hensigtsmæssig måde, således at ressourceforbruget hertil minimeres.
- De likvide aktiver sammensættes på en sådan måde, at der sikres et optimalt afkast.
- Finansiering (lån) til anlægsinvesteringer tilvejebringes billigt og bedst muligt.
- De finansielle risici (rente- og valutarisiko) minimeres.

3. Overordnede mål

Det overordnede mål er optimering af afkast/risikoforholdet på likviditetsplacering og minimering af finansieringsomkostninger.

Målsætningen er samtidigt

- at sikre kommunens penge bedst muligt
- at der ikke løbes nogen unødvendig risici¹⁾
- at der for så vidt angår kommunens likvide midler og lånegæld tilvejebringes en stabil økonomisk udvikling i kommunen.

4. Midler til at nå de overordnede mål

Der findes en række midler, som kan tages i anvendelse for at nå de overordnede mål. Det kan bl.a. være følgende:

¹ Se forklaringen i ordlisten

- Kassebeholdningen er af en sådan størrelse, at budgetafvigelser kortvarigt kan finansieres
- Budgetsikkerhed for så vidt angår renteudgifter og renteindtægter
- Betalingsbetingelser udnyttes optimalt
- Afkast maksimeres gennem en aktiv likviditetsdisponering, herunder styring og aktiv pleje af den aktuelle obligationsbeholdning og placering af likvide midler
- Finansieringsomkostninger minimeres gennem en aktiv låneoptagelse og lånestyring, herunder mulighed for optagelse af lån i fremmed valuta
- Betalinger i udenlandsk valuta kan kurssikres, således at valutakursrisikoen søges reduceret.

Det forudsættes, at alle midler der tages i anvendelse, overholder gældende regler for, hvad en kommune må anvende, både på aktiv- og passivside.

5. Poster der omfattes af den finansielle styring

På aktivside drejer det sig om de likvide aktiver. De likvide aktiver består af kontantbeholdninger, indskud i pengeinstitutter m.v., samt forskellige typer af obligationer.

På passivside drejer det sig om den kortfristede gæld til pengeinstitutter og den langfristede gæld. Den langfristede gæld består bl.a. af gæld til realkredit- og pengeinstitutter.

5.1 Aktiver

Kommunens likviditet kan ifølge Styrelseslovens § 44 indsættes i et pengeinstitut eller på en girokonto eller anbringes i sådanne obligationer eller investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes.

Kommunen vælger selv, hvordan den overskydende likviditet skal placeres.

Nærværende finansielle strategi kan derfor suppleres med en eller flere selvstændige porteføljeaftaler på fuldmagtsbasis²⁾, hvor der afsættes et beløb, som et pengeinstitut kan disponere over. Af aftalen fremgår det specifikt, hvilken risiko kommunen har valgt. Risikoen skal angives som et varighedsinterval³⁾.

For de mere detaljerede oplysninger henvises til de indgåede porteføljeaftalers ordlyd.

5.2 Passiver

Rammerne for kommunens låntagning fremgår af Indenrigsministeriets lånebekendtgørelse § 11. Som udgangspunkt skal kommune tilstræbe at lånemassen varighedsmæssigt og dermed risikomæssigt matcher aktivside. Opstår der ubalance i en sådan grad, at det er hensigtsmæssigt at reetablere balance, skal denne foretages via aktivside, idet fleksibiliteten her er størst.

2 Se forklaringen i ordlisten

3 Se forklaringen i ordlisten

Udgangspunktet for kommunens lånemasse er at tilstræbe følgende sammensætning:

- 10-60% af lånemassen er placeret i lån med variabel rente (rentefastsættelse mellem 0 og 1 år).
- Op til 90% af lånemassen er placeret i lån med fast rente (rentefastsættelse ud over 1 år).

Hvis et fastforrentet lån midlertidigt er gjort variabelt, opgøres dette lån som værende fuldt ud variabel.

Der kan optages følgende typer lån:

- Realkreditlån og lån i Kommunekredit
- Indeks lån
- Lån i pengeinstitutter

Lån optages som udgangspunkt med variabel rente i DKK. Er der behov for efterfølgende rentesikring af lånet, sker det efterfølgende ved anvendelse af finansielle instrumenter. Hvor det skønnes fordelagtigt, kan lån optages med fast rente.

Optimeringen sker på baggrund af analyser af rentekurven og forventninger til udviklingen i rentekurven.

For de mere detaljerede oplysninger henvises til de indgåede rådgivningsaftalers ordlyd.

Lån optages som udgangspunkt med maksimal løbetid. I tilfælde, hvor et lån på 5 mio.kr. eller derover videreudlånes til forsyningsvirksomhederne bør løbetiden for det optagne lån svare til forsyningsvirksomhedens ønskede afbetalingsprofil. Ønsker en forsyningsvirksomhed af afskrivningsmæssige årsager fx at tilbagebetale et lån over 15 år, bør kommunen optage et lån med en løbetid på 15 år.

Finansieringspolitikken omfatter som udgangspunkt alle kommunens lån. Desuden er det muligt for Byrådet at beslutte, at andre lån skal indgå i udmøntningen af finansieringspolitikken, eksempelvis lån i selvejende institutioner.

6. Kommunens risikoramme

6.1 Aktiver

Der henvises til porteføljeaftalernes ordlyd.

6.2 Passiver

Der henvises til den valgte rådgivningsaftale.

Kommunens risikoramme for disponering i forhold til låneopdelingen, som angivet ovenfor i pkt. 5.2., er således:

Der kan anvendes tre typer lån: realkreditlån, lån i pengeinstitutter og indeksslån. Hensigten med plejen er at bestræbe sig på at opnå lavere finansieringsomkostninger. Omlægningerne kan på kort sigt være forbundet med ulemper, og derfor opstilles en række mål for eventuelle omlægninger.

6.2.1 Realkreditlån og Kommunekredit

Realkreditlån og Kommunekreditlån kan plejes ved:

- at konvertere til en lavere rente og dermed reducere ydelsen. Dette vil i de fleste tilfælde medføre, at restgælden forøges.
- at konvertere til en højere rente med det formål at reducere restgælden mod en højere ydelse på kort sigt.
- at skifte mellem rentetilpasningslån og almindelige fastrentelån.
- at ændre afdragsprofilen (serielån og annuitetslån)

Det tilstræbes:

- at restgælden maksimalt forøges med 10% ved konvertering
- at nye lån hjemtages til kurs 94 eller derover.

Ved enhver konvertering skal man være opmærksom på, at den gennemsnitlige løbetid, jf. lånebekendtgørelsen og vejledningen, hertil ikke må forlænges for de lån som konverteres. Dog kan lån, der er optaget med en løbetid, der er mindre end lånebekendtgørelsens maksimum, forlænges ved konvertering op til lånebekendtgørelsens maksimum.

6.2.2 Lån i pengeinstitutter

Lån i pengeinstitutter kan plejes ved at

- skifte mellem variabel og fast rente i kortere eller længere perioder eller i fremtidige delperioder. Sådanne omlægninger kan på kort sigt være forbundet med højere ydelse eller risiko for højere ydelse i fremtiden
- plejen foretages ved hjælp af afledte instrumenter, så selve lånene ikke ændres.

Et skift fra variabel til fast rente, eller fra fast til variabel rente er afhængig af den forudgående dialog mellem kommunen og det aktuelle pengeinstitut.

Ved optagelse af lån i fremmed valuta, indikerer nedenstående skema den maksimale fordeling af kommunens lån i henholdsvis dansk og fremmed valuta. Samtidig viser tabellen de respektive minimumsgrænser for renteforskellen mellem DKK og den aktuelle valuta førend lånet kan optages. Der skal dog gælde, at minimum 50% af den samlede gældsportefølje til enhver tid skal ligge i DKK.

Finansieringsvaluta	Minimum renteforskel	Andel i pct.
DKK	-	Min. 50
EUR	0,15%	0-50
CHF	1,0%	0-25

I relation til de valutaudsving der knytter sig til de enkelte lån, har kommunen oplyst en række tilladte udsving angivet som procentsatser.

Finansieringsvaluta	Tilladte udsving før stillingstagen
EUR	+/- 0,5%
CHF	+/- 2%

Såfremt et af nævnte udsving rammes, er kommunen forpligtiget til at vurdere den fremtidige kursudvikling. På baggrund af denne vurdering vil kommunen tage stilling til om lånet skal indfries eller ej. Udsvingene er således en del af den strategiske gælds-overvågning, som udgør grundelementet i den finansielle styring af passivside.

For en mere detaljeret forklaring på sammenhængen mellem renteniveau og valutakurs-bevægelser, henvises til ordlisteforklaringen.

6.2.3 Indekslån

Indekslåne er formålsbestemte og medtages derfor ikke i gældsplejen.

7. Følgende finansielle instrumenter må anvendes

Alle finansielle instrumenter, som fremgår af Indenrigs- og Sundhedsministeriets retningslinier for finansielle instrumenter, må til enhver tid anvendes i styringen af kommunens aktiver og passiver.

8. Nødvendige midler til forvaltningens finansielle styring

Brønderslev-Dronninglund Kommune har ikke en medarbejder, som har den fornødne indsigt eller er til rådighed for at kunne påtage sig denne opgave. Der er ingen aktuelle planer om, at der på det personalemæssige område skal foretages en styrkelse af området vedrørende den finansielle styring.

Derfor indgås en aftale med et pengeinstitut om at rådgive kommunen om pleje af kommunens aktiver og passiver.

Da ændringer på passivside alene kan ske efter samtykke fra kommunen, skal der være en tæt dialog mellem pengeinstituttet og kommunen.

Brønderslev-Dronninglund Kommunes kontaktpersoner er Stabschefen for økonomi og IT, statistik- og analysekonsulenten og leder af Center for økonomi.

9. Rapportering

Pengeinstitutterne, med hvilke forretningerne gennemføres, rapporterer løbende om transaktioner og aktiviteter vedrørende såvel aktiv- som passivside.

På aktivsiden vil rapporteringen afhænge af de valgte porteføljeaftaler. Et minimumskrav er, at der rapporteres kvartalsvis om afkast, risiko og markedsudvikling. Rapporterne sendes til Stabschefen for økonomi og IT.

På passivsiden vil rapporteringen afhænge af de valgte rådgivningsaftaler. Et minimumskrav er 1 strategimøde om året.

Økonomi og IT orienterer om de transaktioner, der har fundet sted, overfor Økonomiudvalget.

Økonomi og IT udarbejder en statusrapport 2 gange årligt. Efter 1. halvår via sammendrag af pengeinstituttets skriftlige rapporter. Efter årets udløb udarbejdes en kortfattet årsberetning for aktiv- og passivsiden. Pengeinstituttet kan efter anmodning deltage i statusrapporteringen til Økonomiudvalget.

Hvis der er særlige forhold, som efter Økonomiudvalgets vurdering er af betydning for det samlede Byråd, tager Økonomiudvalget initiativ til orientering af Byrådet.

10. Disponering og beslutningskompetence

10.1. Aktiver

Beslutning om indgåelse og opsigelse af porteføljeaftaler træffes af Økonomiudvalget.

Der afholdes møde minimum 1 gang pr. år mellem pengeinstituttet og kommunens kontaktpersoner. Brønderslev-Dronninglund Kommunes kontaktpersoner er Stabschefen for økonomi og IT, statistik- og analysekonsulenten og leder af Center for økonomi.

10.2. Passiver

Vilkårene på de finansielle markeder kan ændres markant over kort tid, og det medfører et behov for, at kommunen kan træffe beslutning med forholdsvis kort varsel. Der vil som hovedregel ikke være muligt at afvente et møde i Økonomiudvalget.

Af hensyn til realisering af ønsket om en aktiv styring har Byrådet derfor bemyndiget nedenstående personer til at disponere indenfor de rammer, som er fastlagt i den finansielle strategi.

Udgangspunktet for disponeringen er en anbefaling fra Økonomi og IT, som er udformet af en eller flere af kommunens kontaktpersoner, jf. afsnit 10.1.:

1. Borgmesteren og Kommunaldirektøren kan i forening tage beslutninger om ændringer i gældsporteføljen.
2. I tilfælde af Borgmesterens eller Kommunaldirektørens fravær indtræder disses stedfortrædere, jf. beslutning om, hvem der er tegningsberettiget på kommunens vegne.

Økonomiudvalget orienteres på efterfølgende møde om ændringerne i gældsporteføljen.

Der afholdes møde mellem pengeinstituttet og kommunens kontaktpersoner minimum 1 gang pr. år. Det tilstræbes, at mødet afholdes primo året.

10.3. Bevillingsmæssige forhold

Bevillingsmyndigheden ligger hos kommunalbestyrelsen, jf. Styrelseslovens § 40, stk. 2. Det betyder, at beslutninger der betyder ændringer af budgetterede renter og afdrag m.v. efterfølgende skal bevilges af Byrådet.

11. Modpartsrisici

Brønderslev-Dronninglund Kommune er begrænset til kun at indgå finansielle forretninger og transaktioner med pengeinstitutter og finansielle institutioner der er medlem af Finansrådet eller tilsvarende udenlandsk råd.

12. Ikrafttrædelse

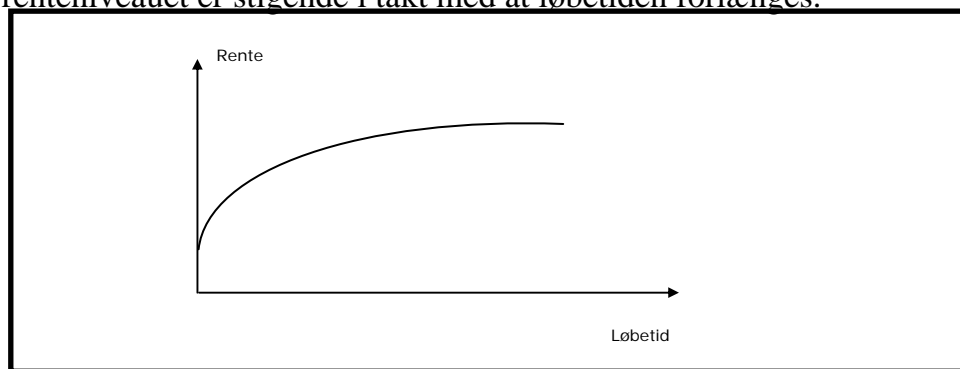
Denne strategi er gældende fra 1. januar 2007.

Ordliste

Fuldmagtsbasis: Et udtryk for, at der mellem Brønderslev-Dronninglund Kommune og et pengeinstitut er indgået aftale om, at pengeinstituttet pr. en given dato fra Brønderslev-Dronninglund Kommune modtager et kontant indskud og/eller værdipapirer til forvaltning.

Pengeinstituttet påtager sig løbende at overvåge indskuddet og eller værdipapirerne og foretage de dispositioner, der efter pengeinstituttets skøn, vil give det højere afkast.

Rentekurven: Rentekurven er et udtryk for sammenhængen mellem renteniveau og løbetid. Under normale omstændigheder er sammenhængen således, at renteniveauet er stigende i takt med at løbetiden forlænges.

Renteniveau og valutakursbevægelser

Teoretisk set eksisterer der en positiv sammenhæng mellem et lands valutakurs og renteniveauet i det pågældende land. Denne teoretiske sammenhæng tager sit udgangspunkt i, at kapitalen naturligt søger hen hvor udsigten til den højeste forrentning er størst. Et land med et relativt højt renteniveau vil således være mere attraktivt at placere likviditet i, hvorfor udsigten til et højere renteafkast tiltrækker udenlandsk opmærksomhed. Et relativt højere renteniveau vil således øge efterspørgslen på det pågældende lands valuta og således medvirke til en styrkelse af valutaen.

Samme mekanisme benytter de respektive nationalbanker sig af, hvis valutaen vurderes enten at være for stærk eller for svag. Kommer et lands valuta under pres, eksempelvis ved udsigten til markant stigende inflation, kan landets nationalbank vælge at hæve renten i sit forsvar af valutakursen. Modsat kan nationalbanken vælge at sænke renten, hvis valutaen vurderes at være for stærk.

Umiddelbart opleves det ofte, at den teoretiske sammenhæng på kort sigt ikke er i stand til at beskrive den faktiske valutakursbevægelse.

Undersøgelser har vist, at op mod 70-80% af den kortsigtede valutakursdannelse foregår på baggrund af de spekulative kapitalbevægelser. Denne spekulative adfærd afspejler en markedspsykologi, som ofte er præget af andre elementer end de bagvedliggende økonomiske forhold. På kort sigt kan det således være nogle psykologiske forhold, der sætter dagsordenen.

Risiko

Budgetsikkerhed er ikke det samme som ikke at pådrage sig en renterisiko. En aktiv handling, hvor man søger at dække en forventet risiko af indeholder et element af risiko. Det samme gør fraværet af handling.

Eksempel.

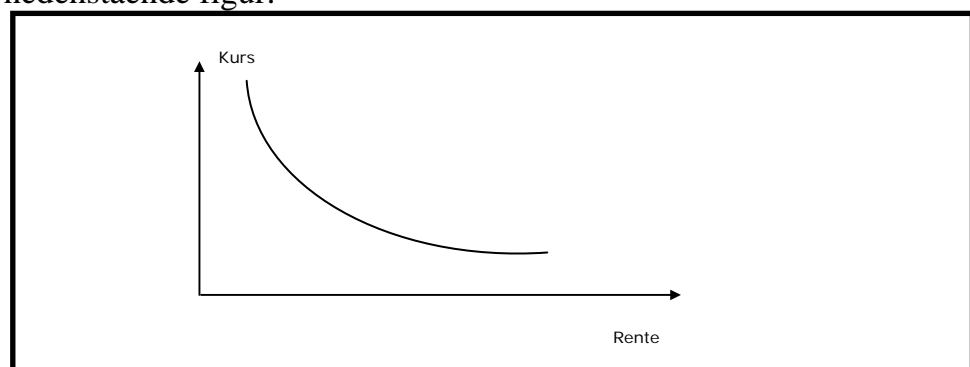
Brønderslev Kommune optog i 1999 et 4% lån på 21,7 mio.kr. I perioden herefter faldt renten og kursen på lån steg, således at der var følgende sammenhæng mellem restgæld og kursværdi af lånet ultimo 2001 og 2002:

1.000 kr.	Restgæld	Kursværdi
Ultimo 2001	20.642	17.412
Ultimo 2002	20.178	18.261
Ændring	-464	849

I dette eksempel er restgælden på lånet faldet, mens kursværdien har udviklet sig modsat. Fra ultimo 2001 til ultimo 2002 er det således blevet dyrere at indfri lånet.

Varighed:

Udover at være udtryk for obligationens gennemsnitlige restløbetid, kan varigheden også udtrykke kursrisikoen. Udgangspunktet herfor er, at sammenhængen mellem kurs og rente er omvendt. Dette er illustreret i nedenstående figur.

Som figuren viser, vil enhver renteændring medføre en ændring i kursen. Der gælder dog, at kursen på nogle obligationer reagerer

kraftigere på en renteændring, end tilfældet er for andre obligationer. Varigheden kan således defineres som den procentvise ændring i obligationskursen ved en ændring på 1% i rentefaktoren $(1+r)$.

Med hensyn til varighed og konverterbare realkreditobligationer forholder det sig imidlertid en anelse anderledes. På konverterbare realkreditobligationer har debitor altid muligheden for at indfri til kurs 100. Dermed er der som kreditor risiko for, at en del af beholdningen bliver udtrukket. Dermed bliver restløbetiden reduceret, hvilket bevirker, at varigheden på realkreditobligationer er lavere end varigheden på inkonverterbare obligationer. Varigheden på realkreditobligationer benævnes derfor den korrigerede varighed.

Beregningseksempel:

Statsobligationen 7% 2024 ligner umiddelbart realkreditobligationen 7% 2026 til forveksling. De respektive varigheder kan beregnes til henholdsvis 15,59 og 8,58. I takt med at realkreditobligationen kan indfries til kurs 100, medfører dette at dele af beholdningen vil blive udtrukket som afdrag fra debitor samt førtidige indfrielse af lån. Dermed er man nødt til at korrigere varigheden for disse udtrækninger hvilket bevirker, at den korrigerede varighed kan beregnes til 0,24.

I modsætning til realkreditobligationen kan statsobligationen ikke indfries til kurs 100. Derfor kan varigheden beregnes til 15,59. Hvis rentefaktoren, $(1+r)$, stiger 1%, så vil kursen på realkreditobligationen kun falde 0,24%, hvorimod kursen på statsobligationen vil falde med 15,59%. Dermed er det tydeliggjort, at kursrisikoen på obligationen er afhængig af både den gennemsnitlige restløbetid, men i høj grad også af hvorvidt obligationen er konverterbar eller inkonverterbar. Beregningen tager udgangspunkt i kurs- og renteniveauet 21.03.03.